

مطالعات سنگ شناسی، ژئوشیمی و منشأ ماگمایی سنگ های فروچی منطقه دربند (جنوب شرق نیاسر)

محمد سپاسی^{۱*}، راضیه محمدی^۲
۱. * دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آشتیان، گروه زمین شناسی، آشتیان،
ایران sepasimohammad@yahoo.com
۲. دکترای تخصصی پترولوژی، هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آشتیان، گروه زمین شناسی، آشتیان،
ایران Mohammadi@aiau.ac.ir

چکیده

منطقه مورد مطالعه در جنوب شرق شهر نیاسر و در منطقه دربند (جنوب شرق نیاسر) واقع شده است. توده آذرین خروجی منطقه در بند شهر نیاسر شامل سنگ های تراکیت، تراکی آندزیت و آندزیت می باشد. کانی های اصلی شامل پلازیوکلاز، آمفیبول و پیروکسن استو کانی های فرعی شامل فلدسپات آلکالن، بیوتیت و کوارتز می باشد. عمده ترین دگرسانی هایی که منطقه را تحت تأثیر قرار داده شامل سریسیتی شدن، رسی شدن، کلریتی شدن و کربناتی شدن می باشد. روندهای تغییرات عناصر اصلی در نمودارهای هارکر بیانگر تبلور تفریقی کانی های سازنده، طی مراحل مختلف تبلور ماگما می باشد. نمودار تعیین سری های ماگمایی نشان می دهد که همه نمونه ها در محدوده ساب آلکالن قرار گرفته که همگی دارای ماهیت کالکوالکالن می باشند. نمونه ها بر اساس میزان K_2O در محدوده های کالکوالکالن تا کالکوالکالن پر پتاسیم قرار گرفته اند همچنین نمونه ها در محدوده های متآلومین و پرآلومین قرار گرفته اند. نمونه ها در نمودار محیط تکتونیکی در محدوده های بازالت های کالکوالکالن قرار گرفته اند.

واژه های کلیدی: نیاسر، دربند، تراکیت، تراکی آندزیت، آندزیت،

۱- مقدمه :

منطقه مورد مطالعه در جنوب شرق شهر نیاسر (منطقه دربند) و با مختصات جغرافیایی $33^{\circ}53'$ تا $33^{\circ}54'$ عرض شمالی و $51^{\circ}14'$ تا $51^{\circ}17'$ طول شرقی واقع شده است. منطقه مورد مطالعه بخشی از پهنه ایران مرکزی و کمر بند ماگمایی ارومیه - دختر محسوب می شود. سنگ های آتشفشانی خروجی دارای ترکیب تراکیت، تراکی آندزیت و آندزیت است. در این منطقه بررسی ها و تحقیقات زیادی انجام شد که به اختصار می توان به نقشه زمین شناسی ۱:۲۵۰۰۰۰ کاشان (قندچی، م، ۱۳۷۰) و نقشه زمین شناسی ۱:۱۰۰۰۰۰ کاشان (رادفر، ج، ۱۹۹۳) و همچنین پایان نامه های کارشناسی ارشد در سال های اخیر ارائه شده اشاره کرد.

واحدهای سنگ شناسی منطقه OM_q ، OM_q^{sh} ، M_u ، Q_1^t ، Q_2^t ، Q^{al} ، gd ، Om^{da} ، a در منطقه رخنمون یافته اند. پس از نمونه برداری از توده های آذرین خروجی تعداد ۵۰ مقطع نازک تهیه و مورد مطالعه پتروگرافی قرار گرفت. از این تعداد ۶ نمونه که دارای کمترین دگرسانی برای آزمایش به روش ICP-MAS و XRF ارسال گردید.